

## BDS-protocol

### JGZ-handreiking Uniforme signalering van taalachterstanden bij jonge kinderen

Versie BDS: 3.2.2  
Versie protocol: 1.0  
Status: DEFINITIEF

Dit BDS-protocol geeft aan hoe handelingsaanbevelingen ten behoeve van de zorg voor het kind conform de meest actuele versie van Basisdataset JGZ op uniforme wijze worden geregistreerd. Het biedt ondersteuning om een registratieprotocol voor de eigen organisatie te maken, passend bij de eigen werkprocessen en de inrichting van het Digitaal Dossier JGZ.

In de eerste tabel treft u een functionele omschrijving aan van de BDS-onderdelen waarbij naam en nummer van het betreffende onderdeel worden gegeven; vervolgens vindt u de technische omschrijving van de BDS-onderdelen.

Sommige BDS-onderdelen maken nog geen deel uit van versie 3.2.2 waarop deze richtlijn is gebaseerd. U treft deze in de functionele omschrijving aan in de rubriek Opmerkingen en in de Technische beschrijving van de specifieke BDS-elementen zijn ze cursief vermeld.

### Functionele beschrijving

#### Onderdeel 'Signaleren op de leeftijd van twee jaar'

**a) Aanbeveling:** Gebruik het taalsignaleringsinstrument: Van Wiechen-taalonderzoek

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
Spraak- en taalontwikkeling: R032	Taalsignaleringsinstrument: G073	Registreer bij het Taalsignaleringsinstrument: Van Wiechen Taalonderzoek	

**b) Aanbeveling:** Voer ontwikkelingskenmerk 41 uit: zegt zinnen met 2 of meer woorden. Onderzoeker observeert of het kind zinnen met 2 of meer woorden zegt, of lokt dit zo nodig uit.

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelings onderzoek: R042</b>	41. Zegt "zinnen" van 2 woorden: 940	Registreer bij 'Zegt "zinnen" van 2 woorden': + - M	Een '+' moet geïnterpreteerd als een score 2. Bij een 'M' en een '-' worden de aanvullende vragen gesteld

**c) Aanbeveling:** Stel zo nodig de aanvullende vragen op ontwikkelingskenmerk 41

1. Als u aan gisteren denkt:  
Hoe noemt .... mensen in zijn omgeving?
2. Wat zegt... als hij iets wil eten of drinken?
3. Wat zegt...als ...met speelgoed wil spelen?

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelings onderzoek: R042</b>	Score op aanvullende vragen op ontwikkelingskenmerk 41: --	Registreer de score: 0 1 2	Nieuw element Toelichting: 2: 2 woorden in minstens 1 situatie 1: 1 woordzin in beide situaties 0: 1 woordzin in 1 situatie of minder

**d) Aanbeveling:** Voer Ontwikkelingskenmerk 42 uit: wijst 6 lichaamsdelen aan bij pop.

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelings onderzoek: R042</b>	42. Wijst 6 lichaamsdelen aan bij pop: 941	Registreer bij 'Wijst 6 lichaamsdelen aan bij pop': + - M	Een '+' moet geïnterpreteerd als een score 2. Een 'M' wordt geïnterpreteerd als een score 1 Een '-' wordt geïnterpreteerd als score 0

**e) Aanbeveling:** Bereken de subscore na afname van kenmerk 41, eventueel de aanvullende vragen en kenmerk 42.

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelings onderzoek: R042</b>	Subscore Van Wiechen taalonderzoek : --	Registreer subscore: 0 1 2 3 4	Nieuw Toelichting op de subscore: 4: gereed 3: spelvraag 2: spelvraag 1: spelvraag 0: verwijzen

**f) Aanbeveling:** Stel zo nodig de spelvragen:

1. Wat spelen jullie het liefst samen? (vraag naar een voorbeeld van interactief spelen en beoordeel of er sprake is van interactie)
2. Speelt .. graag in zijn eentje? (kan het kind zichzelf door spelen aan de gang houden?)

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelings onderzoek: R042</b>	Score spelvraag Van Wiechen taalonderzoek: --	Registeer score: 0 1	Nieuw element Toelichting op de Score: 1: 2 situaties goed 0: anders

**g) Aanbeveling:** Bereken de totaalscore

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Spraak- en taal ontwikkeling: R032</b>	Totaalscore Van Wiechen taalonderzoek	Registreer de totaalscore van: Van Wiechen Taalonderzoek: 0 1 2 3 4	Nieuw element Toelichting op de totale score van het signalerings-instrument: 4: voldoende 3: begeleiding 2: begeleiding 1: verwijzen 0: verwijzen

**h) Aanbeveling:** Geef een beoordeling van de totaalscore

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Spraak- en taalontwikkeling: R032</b>	Beoordeling taalontwikkeling	Registreer bij Beoordeling taalontwikkeling afhankelijk van de totale score: Voldoende Twijfelachtig Onvoldoende	Toelichting op de beoordeling van de totale score van het signaleringsinstru- ment: 4: voldoende 3/2: twijfelachtig 1/0: onvoldoende

**i) Aanbeveling:** Start met begeleiding bij een score 2 of 3 (twijfelachtig)

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Conclusies en vervolgstappen: R047</b>	Indicatie: 485	Registreer bij : Indicatie: Spraa- taalontwikkeling	
	Interventie: 483	Interventie: Begeleiding Verwijzing	
	Advies en verwijzing: 1159	Advies en verwijzing naar: Logopedist VVE Anders	

**j) Aanbeveling:** Verwijs het kind naar het Audiologisch Centrum bij een score 0 of 1 (onvoldoende)

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Conclusies en vervolgstappen: R047</b>	Indicatie: 485	Registreer bij : Indicatie: Spraa- taalontwikkeling	
	Interventie: 483	Interventie: Verwijzing	
	Advies en verwijzing: 1159	Advies en verwijzing naar: Audiologisch Centrum (KNO-arts Kinderarts	

		Ander medisch specialist)	
--	--	---------------------------	--

### Onderdeel 'Herbeoordelingsonderzoek op de leeftijd van 2 jaar en 6 maanden'

**k) Aanbeveling:** Voer ontwikkelingskenmerk 41 uit: zegt zinnen met 2 of meer woorden. Onderzoeker observeert of het kind zinnen met 2 of meer woorden zegt, of lokt dit zo nodig uit.

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelingsonderzoek: R042</b>	41. Zegt "zinnen" van 2 woorden: 940	Registreer: + - M	Indien geen +, dan moeten dezelfde aanvullende vragen gesteld worden als bij 2 jaar. De score is: +: 2 woorden in 2 situaties -: 2 woorden in 1 situatie of minder

**l) Aanbeveling:** Voer Ontwikkelingskenmerk 43 uit: Noemt zichzelf mij of ik (M)

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelingsonderzoek: R042</b>	43. Noemt zichzelf "mij" en "ik": 943	Registreer: + - M	Een '+' en een 'M' geven een score '+' '-' geeft een score '-'

**m) Aanbeveling:** Voer Ontwikkelingskenmerk 44 uit: Wijst 5 plaatjes aan in boek

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelingsonderzoek: R042</b>	44. Wijst 5 plaatjes aan in boek: 945	Registreer: + -	Een '+' geeft een score '+' en '-' een score '-'

**n) Aanbeveling:** Noteer de score van de herbeoordeling

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Van Wiechen ontwikkelings onderzoek: R042</b>	Score herbeoordeling Van Wiechentaalon derzoek:--	Registreer: 1 2	Nieuw element Berekend veld Toelichting: Score: 1: +++ (voldoende) 2: < +++ (onvoldoende)

**o) Aanbeveling:** Verwijs het kind naar het Audiologisch Centrum bij een score <+++ (onvoldoende)

BDS Rubriek	BDS Element	Registratie	Opmerking
<b>Conclusies en vervolgstappen: R047</b>	Indicatie: 485	Registreer bij : Indicatie: SpraaK- taalontwikkeling	
	Interventie: 483	Interventie: Verwijzing	
	Advies en verwijzing: 1159	Advies en verwijzing naar: Audiologisch Centrum (KNO-arts Kinderarts Andere medisch specialist)	

## Technische beschrijving

De opbouw van de beschrijving is als volgt:

**Rubriek: ID, cardinaliteit**

Groep: ID, cardinaliteit

Element: ID, cardinaliteit (waardendomeinID, type, Waardendomein)

Waarde: code

**Spraak- en taalontwikkeling: R032, 0..1**

Spraak- en taalontwikkeling onderzocht: 294, 1..1 (W0004, BL, Ja Nee)

Ja: 1

Nee: 2

Taalsignaleringsinstrument: G073, 0..\*

Taalsignaleringsinstrument: 817, 0..1 (W0283, KL\_AN, Screeningsinstrument)

Logopedisch Screeningsinstrument (LSI): 01

Groninger Minimum Spreeknormen (GMS): 02

Lexiconlijsten: 03

SNEL (SpraaK- en taalNormen Eerstelijns gezondheidszorg): 04

VTO taalinstrument: 05

Van Wiechen Onderzoek: 06

Van Wiechen Taalonderzoek: 07

Anders: 98

Score taalsignaleringsinstrument: 1496, 0..1 (W0018, AN, Alf numeriek 20)

Beoordeling taalontwikkeling: 818, 0..1 (W0336, KL\_AN, Voldoende Onvoldoende  
Twijfelachtig)

Voldoende: 1

Twijfelachtig: 2

Onvoldoende: 3

Bijzonderheden taalsignaleringsinstrument: 819, 0..1 (W0082, AN, Alf numeriek  
4000)

**Van Wiechen ontwikkelingsonderzoek: R042, 0..1**

Gedragstoestand Van Wiechen: 877, 0..1 (W0431, KL\_AN, Gedragstoestand Van  
Wiechen)

Kind is wakker en alert: 01

Kind maakt een vermoeide indruk: 02

Kind is huilerig: 03

Kind huilt door: 04

Anders: 98

Interactie Van Wiechen: 878, 0..1 (W0432, KL\_AN, Interactie Van Wiechen)

Kind is coöperatief: 01

Kind is terughoudend en moet gestimuleerd worden: 02

Kind is verlegen of terughoudend zonder actief verzet: 03

Kind verzet zich actief: 04  
Anders: 98

41. Zegt "zinnen" van 2 woorden: 940, 0..1 (W0438, KL\_AN, Plus Min M)

+: 1

-: 2

M: 3

Opmerking bij VWO 41: 1269, 0..1 (W0020, AN, Alfanumeriek 200)

42. Wijst 6 lichaamsdelen aan bij pop: 941, 0..1 (W0438, KL\_AN, Plus Min M)

+: 1

-: 2

M: 3

Opmerking bij VWO 42: 942, 0..1 (W0020, AN, Alfanumeriek 200)

43. Noemt zichzelf "mij" en "ik": 943, 0..1 (W0438, KL\_AN, Plus Min M)

+: 1

-: 2

M: 3

Opmerking bij VWO 43: 944, 0..1 (W0020, AN, Alfanumeriek 200)

44. Wijst 5 plaatjes aan in boek: 945, 0..1 (W0175, KL\_AN, Plus Min)

+: 1

-: 2

Opmerking bij VWO 44: 946, 0..1 (W0020, AN, Alfanumeriek 200)

*Subscore Van Wiechentaalonderzoek:*

0

1

2

3

4

*Score spelvraag Van Wiechentaalonderzoek*

0

1

*Totaalscore Van Wiechentaalonderzoek*

0

1

2

3

4

*Score herbeoordeling Van Wiechentaalonderzoek*

1

2

## **Conclusies en vervolgstappen: R047, 0..1**





Conclusie: 482, 1..1 (W0082, AN, Alfanumeriek 4000)

Extra zorg/interventie: 1158, 1..1 (W0004, BL, Ja Nee)

Ja: 1

Nee: 2

Indicatie en interventie: G058, 0..\*

Indicatie: 485, 1..1 (W0619, KL\_AN, Indicatie)

Spraak- taalontwikkeling: 12

Interventie: 483, 1..1 (W0620, KL\_AN, Interventie)

Verwijzing: 6

Begeleiding: 7

Advies en verwijzing naar: 1159, 0..1 (W0621, KL\_AN, Advies en verwijzing naar)

Kinderarts: 02

Logopedist: 04

Audiologisch Centrum: 13

KNO-arts: 15

Andere medisch specialist: 16

Verwijsbrief: 1494, 0..1 (W0004, BL, Ja Nee)

Ja: 1

Nee: 2